

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій освітньо-науковий (доктор філософії)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

спеціальність 073 - Менеджмент
(шифр і назва)

Освітньо-наукова програма Менеджмент
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни нормативна

інститут _____
(обов'язкова / за вибором) ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

2024 / 2025 навчальний рік

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Академічне письмо» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки

третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 – Управління та адміністрування

спеціальності 073- Менеджмент

Інформація про кафедру	Кафедра економіки та менеджменту ННІ «УІПА»ХНУ імені В.Н. Каразіна Department of Economics and Management Educational and scientific institute Ukrainian Engineering Pedagogics Academy V. N. Karazin Kharkiv National University сайт кафедри http:// http://econmgmt.uipa.edu.ua/
Інформація про викладача (-ів)	кандидат економічних наук, доцент МАКОВОЗ Олена Володимирівна посилання на профайл викладача: http://econmgmt.uipa.edu.ua/?page_id=1488 електронна пошта: o.makovoz@karazin.ua
Сторінка дисципліни в системі дистанційного навчання	https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10145
Консультації з викладачем (-ами)	Онлайн консультації: кандидат економічних наук, доцент МАКОВОЗ Олена Володимирівна щовівторка з 17.00 -18.00 за посиланням https://us04web.zoom.us/j/8593574974?pwd=C4jb0UpO6ipEoGqZq6IFl6FvH8HyOY.1&omn=74387058013

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Академічне письмо» – формування комплексу теоретичних знань і практичних навичок щодо наукового мовлення і письма, вмінь з написання наукових робіт і презентацій результатів досліджень, опанування навичок висловлювати та обґрунтовувати свої власні ідеї за допомогою короткого, аргументованого наукового тексту з дотриманням стандартів щодо його структури, змісту та бібліографії, а також формування професійно-орієнтованої комунікативної компетентності для забезпечення ефективного письмового спілкування в професійному середовищі, здатності до самооцінки, саморозвитку та самостійної наукової діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Академічне письмо» у відповідності до Внутрішнього стандарту вищої освіти сприяє здобуттю таких компетенцій:

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати наукову літературу з управління та адміністрування та ефективно використовувати нову інформацію з різних джерел.

СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері менеджменту в закладах вищої освіти.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завданням навчальної дисципліни «Академічне письмо» є теоретична та практична підготовка здобувачів з питань:

професійного оволодіння інструментарієм наукового письма, вироблення навичок грамотного, логічного, переконливого монологічного та полілогічного наукового мовлення.

продукування наукових текстів на засадах академічної доброчесності, толерантності та поваги до інтелектуальної власності інших авторів.

формування навичок аналізу та реферування наукових текстів різних жанрів, підготовки на основі опрацьованих текстів аналітичних оглядів, рецензій, відгуків.

розвитку вмінь та навичок здійснення професійного читання наукових текстів різних підстилів; операційної обробки наукових текстів різних підстилів і жанрів (реферування, анотування та ін.);

модельовання зв'язних наукових текстів різних жанрів (створення глосаріїв ключових термінів; підготовка наукових статей, тез, доповідей, повідомлень, виступів) з урахуванням структурно-сміслових, жанрово-композиційних особливостей та принципів текстової організації;

формування навичок дотримання в науковому тексті правильності, смислової точності, логічної послідовності, змістовності, інформаційної і змістової насиченості;

дотримання відповідних вимог щодо цитування з першоджерел, «непрямого» цитування, «некоректного цитування» з наукових джерел; оформлювати цитати-тези, цитати-аргументи;

формування вміння компресувати інформацію, готувати анотацію, наукову рецензію;

редагування (вичитувати, обробляти, переробляти) наукові тексти різних жанрів відповідно до вимог наукового стилю;

формування вміння презентувати себе та результати своєї наукової роботи.

1.3. Кількість кредитів

3

1.4. Загальна кількість годин

90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3 -й
Семестр	
5	5
Лекції	
6 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
18 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
66 год.	78 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

- узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням;
- здійснювати пошук інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань;
- використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва;
- навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

Результати навчання:

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Академічна грамотність в Україні та світі. Основні характеристики та базові концепції академічного письма.

Тема 2. Академічна грамотність в Україні та світі. Основні характеристики та базові концепції академічного письма.

Тема 3. Академічна доброчесність. Академічна культура. Методи протидії академічній недоброчесності.

Тема 3. Академічна доброчесність. Академічна культура. Методи протидії академічній недоброчесності.

Тема 4. Плагіат. Протидія плагіату.

Тема 5. Структура та організація академічного тексту.

Тема 6. Особливості написання та підготовка до публікації наукової статті та тез доповідей. Робота з джерелами: цитування, посилання.

Тема 7. Особливості написання та підготовка до публікації наукової статті та тез доповідей. Робота з джерелами: цитування, посилання.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог го	у тому числі				
		л	п	ла б.	інд .	с. р.		л	п	ла б.	інд .	с. р.
Тема 1. Академічна грамотність в Україні та світі. Основні характеристики та базові концепції академічного письма.	13	1	3			9	13	1	1			11
Тема 2. Академічна грамотність в Україні та світі. Основні характеристики та базові концепції академічного письма.	13	1	2			9	13	1				10
Тема 3. Академічна доброчесність. Академічна культура. Методи протидії академічній недоброчесності.	12	1	2			8	12	2	1			10
Тема 4. Плагіат. Протидія плагіату.	14	1	2			8	14	1				11
Тема 5. Структура та організація академічного тексту.	12	1	2			8	12	1	1			10
Тема 6. Особливості написання та підготовка до публікації наукової статті та тез доповідей. Робота з джерелами: цитування, посилання.	13	0,5	2			9	13	1				11

Тема 7. Особливості написання та підготовка до публікації наукової статті та тез доповідей. Робота з джерелами: цитування, посилання.	13	0,5	5			15	13	1	1			15
Усього годин	90	6	18			66	90	8	4			78

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розв'язання ситуативних завдань, диспути, ділові ігри	18	4
	Разом	18	4

№ з/п	Назва теми
1	Систематичний огляд літератури
2	Оформлення переліку посилань до літературного огляду за темою дисертації за обраним стилем
3	Академічна презентація
4	Академічна презентація
5	Анотація до дисертаційної роботи
6	Створення профілю науковця у наукометричних базах даних та пошукових системах
7	Аналіз анотації власної статті на предмет текстових запозичень
8	Оцінка конференції, журналу з огляду на академічну доброчесність
9	Обрання конференції, журналу, семінару для представлення наукових результатів
	Разом

6. Теми рефератів.

- Місце наукового стилю серед інших функціональних різновидів мови.
- Сфера застосування, мета та особливості наукового стилю.
- Навички гармонійного спілкування в науковій сфері як передумова успіху в науково-дослідній діяльності.
- Створення шаблонів ділових листів для наукової комунікації.
- Секрети успішної промови в академічному середовищі.
- Способи активізації та переконання слухачів.
- Навички ведення академічної дискусії та полеміки.
- Поняття академічної грамотності в сучасній науці.
- Академічна грамотність в провідних світових університетах та в Україні.
- Концепція ЗП: «персональний процес – практика – публічний продукт» у створенні академічних текстів.
- Науковий текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності сучасного науковця.
- Єдність організації тексту і принцип тріади.

13. Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти.
14. Академічна нечесність та методи її запобігання.
15. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти.
16. Поняття плагіату в Україні та світі. Види плагіату.
17. Наукова стаття: структура, вимоги до написання, формування бібліографічного списку.
18. Тези доповідей: сутність, значення, особливості написання, класифікація, основні помилки при написанні.
19. Виступ на пленарному та секційному засіданнях конференції / круглого столу, виступ на конференції у форматі «онлайн».
20. Мистецтво створення мультимедійних презентацій.
21. Мовні та немовні недоліки сучасних наукових текстів.
22. Реферат і есе як різновиди академічного письма.
23. Наукова стаття: види, вимоги до написання та оформлення.
24. Вимоги до наукових статей в Україні та закордоном.
25. Тези: жанрова характеристика та правила написання.
26. Монографія та колективна монографія.
27. Вимоги до науково-навчальної та науково-популярної літератури.
28. Складання реферативних документів і оглядів.
29. Реферат: структура, вимоги, жанрові та мовні особливості.
30. Поняття анотації та розширеної анотації.
31. Мистецтво складання анотації іноземною мовою.
32. Рецензія та відгук: вимоги до складання, жанрові відмінності.
33. Плагіат у науковому середовищі: причини на передумови виникнення.
34. Види та способи академічного плагіату. Що не можна вважати плагіатом?
35. Самоплагіат та його варіації.
36. Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми та принципи їх роботи.
37. Шляхи запобігання плагіату.
38. Види конфліктів інтересів у науковій діяльності.
39. Проблема псевдоспівавторства: причини, наслідки та шляхи вирішення.
40. Роль мотивації та самомотивації в успішній та доброчесній науковій діяльності.
41. Конспектування та його роль у науковій діяльності.
42. Секрети вдалого складання плану дослідження.
43. Правила побудови структури наукової роботи.
44. Правила цитування й оформлення покликань.
45. Національні правила оформлення бібліографічних покликань (чинний ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання).
46. Міжнародні стилі оформлення бібліографічних покликань. Особливості їх використання залежно від сфери застосування та спеціальності. Стили оформлення бібліографії з документознавства та інформаційної діяльності.
47. Бібліографічний пошук. «Авторитетні» й «неавторитетні» джерела.

7. Методи навчання

Освітні технології (проблемне навчання, аудіовізуальні технології, технологія студентоцентрованого навчання тощо).

У залежності від виду занять використовуються такі методи:

– на лекціях – різні види бесід, розповідь, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, ілюстрація, проблемні запитання, мультимедійні презентації;

– на практичних заняттях – тестування, тренінги, виконання практичних вправ творчого характеру, застосування евристичних методів, кейс-технологій;

– у ході самостійної навчально-пізнавальної діяльності – вивчення навчальної та наукової літератури, використання довідникових джерел, відбір матеріалу, його аналіз, систематизація, класифікація, конспектування, виконання вправ, пошук відповідей на запитання.

8. Методи контролю

Поточний контроль: бліц-опитування, тестування, ситуаційні завдання, диспути, брейнсторм, case method, опитування, виконання рефератів, написання есе. Підсумковий контроль: залік

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання			Сума
Основна частина	Контрольна робота, передбачена навчальним планом (реферат)	Індивідуальне завдання	
60	10	30	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 50 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література Основна (базова) література

1. Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Академічне письмо : навч. посіб. Кривий. Ріг : Дон. Нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, 2019. 130 с.
2. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навч.-метод. вид. Луцьк : Вежа, 2021. 48 с.

3. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посібник з алгоритмічними приписами. Запорізький нац. техн. ун-т. 3-тє вид. перероб. та доп. Київ : ЦУЛ., 2021. 426 с.
4. Колоїз Ж. В. Академічне письмо та риторика : практикум. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 196 с.
5. Чорний І. В., Перцева В. А. Голопич І. М. Методологія дисертаційного дослідження. Мовні особливості наукового стилю: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2019. 272 с.
6. Боженко О., Корян Ю., Федорець М. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації Київ: УБА, 2018. Електрон. вид. 117 с.
7. Академічне письмо : навчальний посібник / укладачі :Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. – Миколаїв : НУК, 2022. – 116 с.
8. Англійська мова. Академічне письмо. Академічна доброчесність : метод. вказівки. / А. Є. Болдирева, І. В. Раєвська; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. – 40 с.
9. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с. (Інформація та документація).

Додаткова (допоміжна) література

1. A Guide To Academic Integrity to School Students / ed. by O. O. Huzhva; V. N. Karazin Kharkiv National University. 2-nd ed., revised and supplemented. Kharkiv, 2018. 59 p.
2. Gerald Graff, Cathy Birkenstein. They Say / I Say: The Moves That Matter in Academic Writing Fourth Edition, 2018.
3. Kate L. Turabian. Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations, (Chicago Style for Students and Researchers) 9th Edition. 2019.
4. Paul J. Silvia. How to Write a Lot: A Practical Guide to Productive Academic Writing (2018 New Edition) Second Edition.
5. Sarnecka Barbara W. The Writing Workshop: Write More, Write Better, Be Happier in Academia. Paperback. Illustrated, October 15, 2019.
6. Батечко Н., Дурдас А. Академічна доброчесність в контексті європейських практик: досвід Франції. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2019. Вип. 3. С. 88-94.
7. Бондаренко В. В., Шеїн В. С. Уміння навчатися як підґрунтя академічної доброчесності в закладах вищої освіти України. Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. 2020. Вип. 90. С. 167-171.
8. Нестерова О. Відповідальність у контексті розвитку академічної доброчесності студентів у США. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. 2020. Вип. 3. С. 335-342.
9. Слободянюк О. До питання академічної доброчесності у вищій освіті: погляд експертів США та України. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2019. № 8. С. 23-33.
10. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Міжнародний центр академічної доброчесності. 2019. 39 с. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Fundam.czinnosti-Akad.dobroch_.pdf.

Методичні джерела

1. Академічне письмо: конспект лекцій для здоб. ОС «Доктор філософії» денної та заочн. форм навч. спец. 073 Менеджмент / Укр. інж.-пед. акад. ; упоряд. : В. В. Прохорова, К. С. Дяченко. – Харків : УПА, 2022. – 72 с.
2. Академічне письмо : метод. вказ. до проведення практичних занять для здоб. ОС «доктор філософії» денної та заочн. форм навч. спец. 073 Менеджмент / Укр. інж.-пед. акад. ; упоряд. : В. В. Прохорова, К. С. Дяченко. – Харків : УПА, 2022. – 30 с.

3. Академічне письмо : метод. вказ. до виконання самостійної роботи для здоб. ОС «Доктор філософії» денної та заочн. форм навч. спец. 073 Менеджмент / Укр. інж.-пед. акад. ; упоряд. : В. В. Прохорова, К. С. Дяченко. – Харків : УПА, 2022. – 24 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про освіту». Стаття 42. Академічна доброчесність. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3#Text>.
2. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Лист Міністерства освіти і науки України. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe9d9b7112.pdf>.
3. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації. Наказ Міністерства освіти і науки України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
4. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах(авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо). Лист Міністерства освіти і науки України. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>.
5. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. Лист Міністерства освіти і науки України. <https://mon.gov.ua/ua/npa/dopitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti>.
6. Технологія пошуку інформації засобами мережі Інтернет: основні способи пошуку інформації в Інтернеті. <https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/3121>.
7. Про авторське право і суміжні права. Закон України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> 4.
8. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір. Постанова Кабінету Міністрів України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>.
9. Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва. Постанова Кабінету Міністрів України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/532-95-%D0%BF#Text>.
10. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) Лист Міністерства освіти і науки України. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18#Text>.
11. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах). Постанова Кабінету Міністрів України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>.
12. Положення про академічну доброчесність в Українській інженерно-педагогічній академії https://drive.google.com/file/d/1nz6xQ5pDvgn4_PxXp7IQB9gi9OMGb7Q3/view.
13. Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами вищої освіти Української інженерно-педагогічної академії <https://drive.google.com/file/d/11tfDOGqvRWweZpe4p1HWQtLCadRRYiIf/view>.
14. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Українській інженерно-педагогічній академії https://drive.google.com/file/d/1ANYJnWF1VaUyKs_iBti3GzEg_wcBAw1c/view.

Зміст силабусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни.

Завідувач кафедри,
д.е.н., професор

Вікторія ПРОХОРОВА